

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
 Cor. Fritchard Ave. and McGregor St.,
 Winnipeg, Man.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 газета для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
 В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
 Видзе Стварення "Українських Робітничих Вістей".
 Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
 UKRAINIAN LABOR NEWS,
 Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непомічених в газеті рукописів не звертається, хіба що дописувачеві явно зазначити, що бажав звороту своєї рукописи на случай її непомічен- ня та залучити поштово марку на її пересилку.

З ПРИВОДУ ЗМІНИ ГОЛОВИ РАДНАРКОМУ УСРР.

Як відомо вже нашим читачам, на становищу голови правительства Радянської України зайшла зміна: Дотеперішнього голову Ради Народних Комісарів У.С.Р.Р. тов. Х. Г. Раковського іменували Повноважним Представником і головою торговельної делегації С.С.Р.Р. в Англії. На місце тов. Раковського, Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет іменував головою Раднарккому України тов. Власа Я. Чубара.

Тов. Чубар по фаху — робітник металіст (механік). Перед іменуванням його головою Раднарккому У.С.Р.Р., він був керуючим Українською Гірничою Каміювугільною Промисловістю. Ще перед тим він був головою Української Ради Народного Господарства. Тов. Чубар є також членом Виконавчого Комітету Союзу Соціалістичних Радянських Республік від У.С.Р.Р. і заступником голови Ради Народних Комісарів Союзу Соц. Рад. Республік.

Тов. Чубар по національності — Українець. Про це згадуємо тому, що українська чорна сотня вічно кричала, що тов. Раковський, як голова Раднарккому України, був походження не українського, а болгарського. Отже тепер та чорна сотня не повинна би вже нічого мати проти нового прем'єра Радянської України, бо він є Українець. А тимчасом що ми бачимо?

Львівське "Діло", орган галицьких українських "патріотів", які стремлять до угоди з шляхетською Польщею, виразно пише, що іменування тов. Чубара головою Раднарккому України — з боку українських національних інтересів не може бути визнано корисним придбанням в жадній спосіб. А дальше "Діло" каже:

"Раковський, який по своїй походженню не мав нічого спільного з Україною, належав до фігур, які в комуністичних колах користувалися авторитетом й пошаною. Завдяки цьому він шляхами своїх особистих впливів, коли хотів, міг провадити свою лінію. Ставши членом уряду, він індивідуально, а то й ворожо до українства, він пізнає, як реальний політик, оцінив значіння цього руху й пішов на певні уступки в цьому напрямі.

Призначений тепер головою совіту народних комісарів Чубар, хоч з походженням він є "малоросом", ніколи виразно своєї національної лінії не зазначає. Являючись лише рядовим членом комуністичної партії, позбавлений більшого авторитету й впливу, він очевидно в своїй роботі буде слухняно виконувати всі накази й вказівки Москви".

Отже коротко сказавши, "Діло" мало-що не хвалить вже тов. Раковського, а в той час як тов. Чубар є для нього лише "малоросом", який "буде слухняно виконувати всі накази й вказівки Москви".

Був тов. Раковський головою Раднарккому У.С.Р.Р., то "Діло" і всі "патріоти" кричали, що він не Українець. Є тепер Українець головою Раднарккому У.С.Р.Р., то те саме "Діло" і інші "патріоти" кричать, що тов. Чубар є "лише рядовим членом Комуністичної Партії" і буде робити те, що йому скажуть з Москви.

З цього і найтемніший робітник та фермер бачить (свідомий це давно знав), що українським "патріотам" не розходиться о те, чи на чолі українського радянського правительства стоїть людина походження українського, чи якого іншого. Іх болить те, що на чолі того правительства стоїть комуніст, що саме правительство зложене з комуністів, що цілою Радянською Україною правлять комуністи, непримиримі вороги буржуазії.

Колі-б так на Україні була при власті буржуазія і в правительстві та в армії засідали різні Марголіни, Стемпковські, Кравці, Волфи або й Габсбурги — то українські "патріоти" нічого би проти них не мали, але це навіть уважали би їх "цирими" Українцями. Бо ці чужинці заступали би інтереси буржуазії, вони боролися би капіталістичного ладу.

Але як при владі на Україні є віддані інтересам робітників і селян тов. Раковський, то українська чорна сотня показує на нього пальцем, що він не Українець. Дарма, що він, як дійсний комуніст, є в повний того слова значіння інтернаціоналістом і навіть не може котрусь одну націю ставити вище другої.

Колі-ж на чолі українського радянського правительства стає Українець Чубар, то чорна сотня крутить тоді хвостом в инший бік і каже, що він є "рядовим" членом Комуністичної Партії і не зможе самостійно правити. А тимчасом навіть і цей дуренький "закид" чорної сотні не має підстави, бо як би тов. Чубар був лише рядовим членом Комуністичної Партії то не був би вибраним заступником голови Ради Народних Комісарів Союзу Соціалістичних Радянських Республік.

Як ми сказали повисше, українські "патріоти" будуть виступати проти кожного, хто служить інтересам робітників і селян, без огляду на його національність. За те вони стають в обороні всіх тих, що служать інтересам капіталістичної класи, також без огляду на їх національність. Примір з т. Раковський і Чубарем як найкраще це показує.

Характеристично, що й вінніпегський чорносотенний "Укр. Голос" помітив навіть без подання жерела нотатку "Діло" про іменування тов. Чубара головою Раднарккому У.С.Р.Р. і тимсамим сам планує собі в лице. Бо попередно "Укр. Голос" завісид писав, що тов. Раковський є лише агентом Москви і робить те, що йому Москва наказує, а в передрукованій з "Діла" статевці, яку подає як свою власну, каже вже, що Раковський проводив свою політику на Україні самостійно, ну і в останніх часах не був вже навіть ворогом українства. Але чи так планувати собі самому в лице — першина "Укр. Голосови"?

Товаришу Робітнику! Не забувай, що твоя одинока газета в Канаді — "Українські Робітничі Вісті" — видається лише за твої гроші і інших таких самих, як ти. Памятай, що твоя газета від нікого не надіється помічч, лише від тебе. Тому прислай передплату і скільки зможеш на пресовий фонд, а цим сповниши свій найголовніший обов'язок!

НІМЕЦЬКА КАТАСТРОФА.

(Кореспонденція до "У.Р.В." з Європи.)

Німецька катастрофа збільшується з кожним днем, хоч її далеко ще до кінцевої цілі. Вона ще й на далі буде збільшуватися і на далі ширитиме паніку в капіталістичному світі, який, хоч до певної міри радіє з нещастя Німеччини, але рівночасно боїться його. В цьому й заключається англійсько-французька ворожнеча. Англія в проекті відповісти на німецьку ноту, випрацюваній англійським урядом, принципіально погоджується на пропозицію Німеччини створити міжнародну комісію, яка могла би означити здібність виплати довгів — репарацій. "Daily Telegraph" заявляє, що в документах англійського уряду, які держаться поки що неопублікованими, виражається співчуття Англії для Німеччини з причини окупації Рура.

З різким протестом супроти нового становища Англії виступила Франція. Пуанкарє заявляє, що німецька промисловість страшно розвивається. Рисує картину її концентрації, організації всякого рода синдикатів. Пуанкарє каже, що фактично німецькі промисловість і господарські Німеччини. "Вони підпорядкували німецьку республіку новій класі, яка так-же високомірна, як милітаризм". При такому розвитку німецької промисловості, Німеччина оставлена в спокою, по думці Пуанкарє, бистро піднялася-би в гору. "Антанта повинна разом боротися з цю небезпекою. Нехай ті — каже Пуанкарє — які не хотять бачити небезпеку (слова проти Англії) — відкинуть очі перед фактами. Нехай в будучині ніхто не розкаюється, що він в рипаху хвилю не послухав перестороги Франції!"

Для підкріплення своїх аргументів Пуанкарє покликався на те, що підчас війни німецький генеральний штаб випрацював був точний план знищення французької промисловості.

Словами цими Пуанкарє, який вповні заслужено називається "кровавиком", ще раз відкриває дієні наміри капіталістичної Франції, яка не думає про репарації, а про те, щоби як найдовше держати за торло Німеччину. Розуміється, парижським буржуазним зовсім байдуже, що через це доведуть вони десятки мільонів бідних людей до страшної нужди. Капіталістичне право хоче показати своє і — доказує, не оглядаючись на ніщо.

А в Німеччині справді страшенне нещастя. Мільони людей без праці, або одержують таку платню, що зовсім неможливо прожити за неї навіть дитини, а не то сімейні людини. Окрім цього, німецька марка з нечуваною бистротою па-

дає в низ. Протягом одного тижня долар підскачив з 250 тисяч на 750 тисяч марок. Наслідки страші, бо ціла Німеччина опинилася без дрібних грошей. Залатати кошельок прогалину державний банк не в силі скоро і доки появляться нові грошеві знаки, населення буде тяжко бідувати. Дуже багато крамниці позакривалися, бо годі в такій обстановці торгувати, коли куплений товар коштує сьогодні 2 мільйони, а завтра 5. По всіх більших містах прийшло до великих страйків робітників та кривавих сутінок з поліцією.

Рідка, 20 маркова золота монета коштує сьогодні 1 мільон 550 тисяч паперових марок. Парлямент постановив випустити алюмінію тисячки на 240 мільярдів марок. Магістри більших міст стягають з кожної кімнати кожного будинку окремі податки, які перевищують 681 разів плату мирного часу.

Літра молока коштує вже 9.400 марок. Окрім цього нові тисячі утікачів прибувають з Рурської області. Іх поміщують в готелях, купельських міських, панських фільварках і селах.

Державні урядовці одержують в ліпні платню більшу 270 разів червеною. Жонаті одержують 332.000 марок більше, а на дітей до 6 літ 633.600 мар., до 14 літ 712.800 і до 21 літ — 792.000 марок. Посли парламенту одержують в місяць 10 мільонів 716 тисяч марок. Державний канцлер має 51 мільон 321 тисячу 600 марок. Вищі урядовці 19.008.000 мар. Листонош одержує від 3.397.680 до 4.625.280 мар. Машиніст від 4.173.840 до 5.607.360 мар. і т. д.

Все це робить на перший погляд великі суми, але в дійсності воно ніщо не є. Ціни на продукти так страшно скачуть кожного дня, що тіх мільонів не вистарчає і на 10 днів в місяці.

Подібні випадки і майже те саме, було і в Радянській Федерації, але це був час всевітньої блокади і окрім того радянські республіки мали все необхідне для життя, себто сировину, чого немає Німеччині. По друге, Радянська Федерація зовсім не рухувалася з Європою і вилускала стільки грошевих знаків, скільки могла друкувати державна карбана, а цього не може дозволити собі зараз Німеччина, яка, привневлена життям, мусить підтримуватися відповідних капіталістичних фінансових законів.

Але ця катастрофа є тільки тяжкою і твердою школою. Німеччина ще підніметься — але не сьогоднішню, а та, що виростає в нужді і біді. Німеччина бідних, гнаних і голодних. Зелик М.

НА ПЕРЕДНІ БІЛОГО ТЕРОРУ В ПОЛЬЩІ

(Стаття скомп'юнована в цілості в львівській "Землі і Волі")

Польська фашистська реакція дівравши до влади, при помочи дуже проблематичної "народової більшості", не знайшла ще до сьогодні сильного ґрунту під ногами. Всежтаки, користаючи зі слабкості ности і нерішучости, неорганізованости і опортунізму "демократичної" і соціалпатріотичної опозиції, яка так ганебно прогнала свою справу та досі ще не здобулася на ніякий рішучий виступ проти розпанощеної реакції, крім газетної лайки на неї у своїй пресі, ця сама реакція поводи але систематично проводить в життя свою чорну програму, на разі крутими темними стежками. Дочого спосібна польська реакція і чого від неї можна сподіватися, нехай засвідчать два обіжники польського міністра внутрішніх справ Керніка до всіх воеводств. Обіжники ці помістив недавно великий англійський буржуазно-радикальний часопис "Manchester Guardian". Перший з тих обіжників з датою 5. червня 1923 р. починається такими словами:

"Одним з найважливіших завдань уряду і цілої нації є збереження внутрішнього безпеченства. Сучасний момент, який дає почин новому періоду в житті нашої держави, вимагає під тим оглядом абсолютної ясності програми і тому представники державної влади мусять ясно злати собі справу зі своїх обов'язків і прав. В найближшому часі уряд поробиць заходи, щоби законодавчим шляхом поборовавши всі стремління звернені проти держави. Але вже тепер вважаю konieczним звернути вашу, пане воеводо, увагу на цю відвічальність, яку ви поносите за безпеченство у довірній вам провінції. Збереження цього безпеченства послужить мирлом вашої здатности на цей високій адміністративний пост, який ви займаєте".

Дальше говорить пан міністер, що він має на увазі тільки добро держави, без огляду на партійні інтереси. В зв'язку з наближаючися суттяками між державою а ворожо настрійеними супроти неї елементами, він буде мати нагоду виробити свої погляд на здатність воеводів і других відповідальних урядників.

Рівночасно дає він їм право уживати збройної військової і поліційної сили в цілі збереження порядку в часі походів, демонстрацій, або при арештованню підозрілих осіб. Доручає він також улаштування кур'єрської служби, в цілі скоординованих операцій в містах і на провінції.

Притомовиши в цей спосіб ґрунт своїми загальними вказівками, пан міністер Кернік звернувся до воеводів з другим обіжником, датованим 11. червня 1923 р. Цей текст того документу такий:

"Супроти надзвичайної ваги і значіння законопроектів про охорону території, конституції, а дальше органів, гідности і сусідських зносин польської республіки, вважаю konieczним, перед підданням під дискусію і прийняттям цього предложения (якого найголовнішою ціллю є боротьба проти замахів на суспільний лад), засягнути вашої опінії, щоби її узгалядити в тих внесках, які уряд поставив в правничій комісії союму враз із згаданим проектом. Уважаючи абсолютно konieczним введення такого закону як основи для збереження внутрішнього безпеченства, мущу замітити, що при висказуванні вашого погляду, мусите передовсім звернути увагу на болячку про розкладового елемента, це є проти комуністів. Я відмовляю цьому рухові всяких ідеалістичних мотивів і вважаю що це є рух піддержуваний і кермований Москвою, і є він знарядом в руках чужих елементів, тому

— це виразно стверджує буржуазна газета "Kurjer Pustrochany" в Кракові — і за це мають робітники голодувати та падати трупами. Львів, 21. липня 1923. ip.

звертаюсь до вас з проханням, щоби ви піддержували цей погляд, що особи, які признаються до комунізму, або які стоять на услугах комуністичної партії, мусять бути проголошені законом як державні зрадники, які організують замаху в цілі повалення сучасного ладу і тому мусять бути карані смертю. Уважаю також за конечно, щоби ви звернули головну увагу на цей погляд, що комуністичні фракції в законодавчих тілах, в органах самоуправи і в суспільних інституціях мусять бути розв'язані. В часі дебат над цим законопроектотом уряд узгалядити погляд панів воеводів на цю справу і поставити домагання, щоби переслідування комуністичної діяльности велося після сумаричного доходження і в певним означенім речинні. Ваш погляд на цей проект мусите прислати перед 25. липня. Рівночасно зарядить виготовлення лист осіб і організацій на території вашого воеводства, на які буде протягнутися діляння 1923 р. по його ухваленню".

Щі обіжники не оставляють ніякого сумніву про те, що польський уряд приготував режим білого терору. Міністер Кернік нібито питає воеводів про їхній погляд на справу, а в сути річі обіжники так стилізовані, що їхній погляд з гори мусить покриватися з поглядом пана міністра, бо в

протинному разі той, що не погодиться з ним, буде усунений як "невідповідний до замінання цього важного адміністративного поста". Характеристичне для способу думання реакційного міністра є це місце обіжника, де говориться про "сумаричні і судові доходження" і кару смерті не тільки супроти тих, які допустилися насильства, але й за саму принадлежність до комуністичної партії. Злається, що цей винятковий закон плннується не тільки супроти комуністів, але й проти всякого руху зверненого проти держави і може протягнутися також на всіх соціалістів та національно меншости. Плановано польським урядом введення карі смерті після "сумаричних доходжень" проти комуністичних робітників перевишає своєю жорстокістю все, що досі стало на тім полі Муссоліні в Італії, Пасчі в Югославії і Горті на Угорщині. Вся робітничка класа Польщі і занятих нею територій без різниці партійних переконань і національного принадлежності, які робітничка класа всіх країв, мусить рішучо заперестувати проти посягань реакції на свободу переконань і тих методів, якими вона задумує ці немалі для неї переконання поборовати. Реакція в Польщі відкрила своє правдиве обличчя і тепер вже не може бути ніяким ілюзією щодо її цілей і намірів, які заключаються в безогляднім далавненню робітничого руху навіть шляхом кривавого терору.

ГОРОЖАНСЬКА ВІЙНА В КИТАЮ.

Горожанська війна в Китаю (Хінах), що вибухнула між генералами Чжанцзолином і Упейфу, які претендують на владу над Китаєм, завдяки зложившійся політичній кон'юктурі, грозить повним розвалом Китаєві на довгі роки. До сьогоднішніх днів в Китаю ще не народилася та суспільна здорова політична сила, яка була би в стані повстати проти авантюристів, що на чолі з кінатськими генералами, яких піддержують чужоземні держави, заікавлені в розвалі Китаю. І тому всі спроби "високих" авантюристів, які мрюють про заведення в Китаю диктатури, доводять тільки до нових проливів крові, через які тяжко бідує народ.

Зараз завдяки конкуренції поміжи Америкою і Японією, на поверхності державного і політичного життя Китаю повнілися дві визначні особи: Це маршал Чжанцзолін, якого піддержує Японія і генерал Упейфу, що користується фінансовою піддержкою Американців; які стремлять до заведення в Китаю одноособної влади і відбудоути істнууючу на папері буржуазно-республіканського устрою, який основно скомпромітував себе в очах китайських мас.

Ці дві визначні політичні особи, при помочи своїх особлих "покривителів" на протязі короткого часу захватили в свої руки цілий ряд китайських провінцій, де, помімо заборони китайською конституцією, були створені великі армії, не підлягаючі центральної владі, а виповнюючі тільки накази своїх вождів.

Минувшого року генерали Чжанцзолін і Упейфу посварилися в столиці Китаю Пекіні при обговорюванні нових вєборів до парламенту. Ця сварка перемілилася в збройну сутячку, в якій стороники Японії маршал Чжанцзолін, не дивлячись на піддержку російських білогвардійців, був розбитий і примушений повинуватися тій диктатурі, яку завів поітбник генерал Упейфу в Пекіні.

Від часу побіди Упейфу минув рік, а за цей час інтереси Америки і Японії в Китаю настільки заострилися, що неминує треба було ждати нової горожанської війни, яка фактично продовжується там вже не одно десятиліття. Звичайною причиною війни є конкуренція інших держав.

Недавно розпочаті бої в Китаю ясно доказують, що стороники Японії Чжанцзолін, при помочи створених ним кадрових — китайських військ, має шанси на успіх. Він пераз в останніх боях розбив свого конкурента ген. Упейфу, становище якого признане навіть Американцями — критичним. В певно цікаві, яку ролу при всьому цьому грає президент республіки і рада міністрів? Вони все виповнюють накази тої групи; яка в даний час побіждає і має більшу силу по своїйому бою! — Всі події в Китаю, носять виключно характер особистих авантур, при чому само керування не скривають цього і широко демонструють перед народними китайськими масами свої правдиві задачі, що зводяться виключно до заведення одноособної влади, для "задоволення" ріжких європейських "покривителів". Заспокоєння Китаю в ніякому разі не залежить від бажання самого китайського народу, а находиться тільки в бажанні значних "культурних" чужоземних держав, що мають свої спеціальні інтереси в Китаю. Вони, для досягнення своїх цілей вибрали дорогу нашкодування одного на другого. Особливо, за останні роки, як з огляду на політичні події Росії не могла присвучувати більшої уваги китайському питанню, Америка й Японія цілком продовжували захвачувати цілий ряд економічних і політичних областей, щоби самі самим доказати нездінність Китаю і його уряду у правляти країною. Китайське правительство сьогодні є тільки служлиним прикащиком ради чужоземних послів в Пекіні.

Китайська державність вступила в один з критичних моментів свого істновання. Поражка стороники Америки генерала Упейфу потягає за собою повну японізацію частини Китаю, занятої сторониками Японії на чолі з маршалом Чжанцзолином і розпочата горожанська війна може прийняти досить несприятливі форми. Оздоровлення Китаю прийде тільки з народженням свідомости в широких народних трудових масах, які певно зможуть повести боротьбу з авантюристами, що виповняють тільки волю заікавлених в розвалі Китаю держав, які стремлять до вічного поневолення (так економічного, як і політичного) багатомільйонного трудового китайського народу. З. М.